

**HISTORIA  
POLITYCZNA  
POLSKI  
1989–2023**



Antoni Dudek

**HISTORIA  
POLITYCZNA  
POLSKI  
1989–2023**



Projekt okładki: Katarzyna Juras

Zdjęcia na okładce:

Donald Tusk – fot. PAP / Leszek Szymański; Jarosław Kaczyński – fot. PAP / Szymon Pulcyn; Lech Wałęsa – fot. PAP / Stefan Kraszewski; Leszek Miller – fot. PAP / Radek Pietruszka; Aleksander Kwaśniewski – fot. PAP / Radek Pietruszka; Antoni Dudek – fot. Kamil Szpilski

Redakcja: Dariusz Piskulak

Korekta: Zespół

ISBN 978-83-67450-66-9

Copyright © 2023 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o., Warszawa

Copyright © 2023 by Antoni Dudek

Wcześniejsza wersja książki ukazała się w 2016 roku w Wydawnictwie Znak Horyzont pod tytułem *Historia polityczna Polski 1989–2015*. Obecne wydanie zostało istotnie zmienione i rozszerzone.

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: [info@scholar.com.pl](mailto:info@scholar.com.pl)

[www.scholar.com.pl](http://www.scholar.com.pl)

Wydanie pierwsze

Wydrukowano w Polsce

# SPIS TREŚCI

Wstęp .....	9
-------------	---

## CZĘŚĆ I

### Między PRL a III Rzeczpospolitą (1989–1991)

<b>Rozdział 1. Przełom roku 1989</b> .....	15
1.1. Zmierzch dyktatury .....	15
1.2. Okrągły stół .....	20
1.3. Wybory czerwcowe .....	27
1.4. Ostatnia ofensywa generałów .....	38
1.5. Premier z Solidarności .....	45
<b>Rozdział 2. Ucieczka ze Wschodu</b> .....	53
2.1. Między Gorbaczowem a Kohlem .....	53
2.2. Plan Balcerowicza .....	59
2.3. Zmiany ustrojowe .....	66
2.4. Stare i nowe partie .....	71
2.5. „Wojna na górze” .....	77
2.6. Kampania prezydencka .....	89
2.7. Zwycięstwo Wałęsy .....	98
2.8. Gabinet Bieleckiego .....	107
2.9. Droga na Zachód .....	113
2.10. Recesja i próby odwołania rządu Bieleckiego .....	118
2.11. Światopoglądowa „zimna wojna” .....	124
2.12. Chaos partyjny .....	128

## CZEŚĆ II

### Kształtowanie się ustroju politycznego (1991–1997)

<b>Rozdział 3. Schyłek rządów solidarnościowych</b> .....	137
3.1. Olszewski premierem .....	140
3.2. Konflikty rządu z prezydentem .....	152
3.3. Akcja lustracyjna .....	159
3.4. Powstanie rządu Suchockiej .....	168
3.5. W stronę NATO i Unii Europejskiej .....	177
3.6. Rozłamy, konflikty, afery .....	184
3.7. Mała konstytucja .....	195
3.8. Ustawa antyaborcyjna .....	198
3.9. Rozwiązanie parlamentu .....	200
<b>Rozdział 4. Postkomunistyczna stabilizacja</b> .....	206
4.1. Sześciopartyjny Sejm .....	208
4.2. PSL na pierwszym planie .....	216
4.3. Wszystkie fronty Wałęsy .....	231
4.4. SLD przejmuje ster .....	239
4.5. Bariery wzrostu .....	249
4.6. Mgławicowa opozycja .....	251
4.7. Zwycięstwo Kwaśniewskiego .....	259
4.8. Afera Oleksego i rząd Cimoszewicza .....	275
4.9. Nowa konstytucja .....	283

## CZEŚĆ III

### Integracja z Zachodem (1998–2004)

<b>Rozdział 5. Reformy centroprawicy</b> .....	293
5.1. Wybory parlamentarne w 1997 roku .....	294
5.2. Koalicyjny rząd Buzka i jego polityka zagraniczna .....	302
5.3. Pakiet czterech reform .....	312
5.4. Zmiany na scenie politycznej .....	323
5.5. Kryzys i rozpad koalicji AWS-UW .....	328
5.6. Reelekcja Kwaśniewskiego .....	338
5.7. Rozkład AWS .....	352

<b>Rozdział 6. Powrót lewicy</b> .....	360
6.1. Triumf SLD .....	362
6.2. Wejście do Unii Europejskiej .....	372
6.3. Przerwana kadencja Millera .....	388
6.4. Afera Rywina .....	410
6.5. Rok Belki .....	426

## CZĘŚĆ IV

### Podział postsolidarnościowy (2005–?)

<b>Rozdział 7. Pierwsze rządy PiS</b> .....	451
7.1. Podwójne wybory .....	451
7.2. Gabinet Marcinkiewicza .....	467
7.3. Zwrot w polityce zagranicznej .....	486
7.4. Rok Kaczyńskiego .....	496
<b>Rozdział 8. Era Tuska</b> .....	517
8.1. Sukces Platformy Obywatelskiej .....	517
8.2. Burzliwa koabitacja .....	525
8.3. Wybory europejskie i afera hazardowa .....	538
8.4. Katastrofa smoleńska .....	542
8.5. Przedterminowe wybory prezydenckie (2010) .....	550
8.6. Polityka „cieplej wody” .....	561
8.7. Drugie zwycięstwo Tuska .....	568
8.8. Afera podsłuchowa i zmiana premiera .....	587
8.9. Podwójne zwycięstwo PiS .....	600
<b>Rozdział 9. Rządy Kaczyńskiego</b> .....	622
9.1. Nowe centrum władzy .....	624
9.2. Konflikt z Niemcami i Unią Europejską .....	632
9.3. Waszyngton i Trójmorze .....	644
9.4. Wojna o sądy .....	653
9.5. Pełzająca centralizacja .....	664
9.6. Sytuacja gospodarcza i polityka społeczna .....	676
9.7. Bezsilność opozycji .....	686
9.8. Pierwsza próba sił .....	690
9.9. Wybory parlamentarne 2019 .....	694

9.10. Reeleksja Andrzeja Dudy .....	703
9.11. Kryzys pandemiczny .....	713
9.12. Zaostrzenie prawa antyaborcyjnego .....	717
9.13. Kryzys na Wschodzie .....	720
9.14. Wybory parlamentarne i referendum 2023 .....	726
Zakończenie .....	743
Bibliografia .....	747
Wykaz skrótów .....	761
Indeks osób .....	765